

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken.
 Egy óra. I kor. Egy óra. . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Kereskedők.

A kamara a tárház-szövetkezeti terv ellen.

Irta: Szávay Gyula.

Debrecen, szept. 10.

Szell Kálmán uralkodása alatt kezdődött s ma újra folytatódik, hogy a kereskedőket görbe szemmel nézik, ellenükben intézményeket kreálnak, előbb a fogyasztási szövetkezeteket, most a tárház-szövetkezeteket.

Ez utóbbiak dolgában ma kezd a keresk. minisztériumban egy ankét tárgyalni, melyen részt vesz a debreceni kamara is.

Nem lesz talán érdektelen ismertetni azt az álláspontot, melyet ez alkalommal a kamara ott elfoglal s melynek — talán ép ez órában — kifejezést ad.

*

A debreceni kamara először is tolmácsolja a gabonakereskedők panaszaát és elkeseredését a tervezet ellen, mely állami pénzen, tehát az ő fel-emelt adófilléreiken is, ellenükben — a fogyasztási szövetkezetek mintájára — egy privilegizált kereskedő-szervezetet teremtve, kereső foglalkozásukat mintegy ki akarja sajátítani.

El kell ismerni, hogy a gabonakereskedő osztálynak ez az elkeseredése a maga szempontjából jogosult és kérdéses, hogy általános közgazdasági szempontból is a tervezet — legalább mostani alakjában — igazolható-e?

A kamara számot kíván vetni a kormányzat azon irányával, mely kis emberek gyámolítását szociális feladatául ismeri s maga is nagy és szép gondolatnak tartja a mezőgazdasági termeléssel foglalkozó legalsóbb és legnagyobb népréteg gyámolítását, e gyámolításnak azonban mértéke és határa van s nem mehet az odáig, hogy a gyámoltalanságot fejlessze, hogy a népet a végleges gyámoltalanságba mintegy belenevelje s abban megtartsa.

Az az automata kereskedő-szervezet, melyet a javaslat meg akar teremteni, körülbelül ezt eredményezné, s azért a kamara nem a gabonakereskedők osztályérdekéből, hanem általá-

nos közgazdasági szempontból is szót emel ellene és módosítását kéri.

1. Ném tartja jónak a kamara a tervezetet azért, mert ez az anyagi áldozat, melyet az állam a tárház-szövetkezetekért hoz s az a kár, melyet a vidéki kis gabonakereskedelemnek okoz, nincs arányban azzal a haszonnal, mely belőle a mezőgazdasági termelésre hárul.

Az állam anyagi támogatásának nagy része elfecsérelődik ezeknél a tárházaknál oly kezelési és felügyeleti költségekre, melyek szakértelem tekintetében kétséges értékűek s a termelőknek haszon helyett kárt eredményezhetnek.

2. A tervezet nem szabja meg világosan a kontemplált intézmények célját, nem írja körül azok üzletkörét s nem korlátozza a résztvevőket a mezőgazdasággal foglalkozók osztályára. Tag lehet akárki s a tárházak tárolással, hitelezéssel és kereskedéssel — amint a tervezet indokolásából kivehető — egyaránt, sőt ezenkívül más üzletkörrel is foglalkozhatnak. Mig az indokolás csak „terményekről“ szól, maga a törvénytervezet az üzletkörbe már általában „árukat“ foglal s a szövegezés rugalmassága helyet ad ezek közt mindenféle árunak. A 85. §. a mezőgazdasági tárházak üzletkörébe még a betéti üzletágot is felvenni lát-szik, igaz, hogy ez idő szerint csak a községek heverő tőkéivel.

3. Az üzletágak sorában a zöld és ingó hitellel tervezett bátortalan kísérlet igazságtalan monopolum lenne, a mai hitelnnyújtó szervekkel szemben s emellett veszélyes a köztárház szövetkezeti érdekeltségre is, mert a személyes hitel tárca alapját egyoldalulag lekötne s a többi hitelforrás elől el-vonná.

4. Az állam több millióra rugó tőkebefektetéssel, százezrekre menő rendszeresített üzemi segélylyel, kamatmentes milliókkal és állandósított adó, bélyeg és portómentességgel kívánja gyámolítani a szövetkezeti érdekeltség üzletét, mely a maga eredményeit részben a magán üzleti alapon álló tárházak, részben a hitelnnyújtó intézetek s részben a gabonakereskedők üzletének rontása árán szerzi meg.

E vállalkozások kereső és adó-fizető képességét csökkentve, a maga részéről a közterhek viselésében sem-mikép részt nem vesz. Az állam részéről egyetlen társadalmi rétegnek a többiek rovására ily mértéken tul-való támogatása az igazságtalan elbá-nás érzetét kelti s a hozott áldozatok készkiadásain tul az állami és községi közjövödelmeket csökkenti. — Például hitelellátás dolgában legrosszabb hely-zetben vannak a kisgyárosok, kik gyári ingatlanaira és nagyértékű gép-berendezéseikre sehonnan hitelt nem nyernek, összeállván hitelgényeiknek szövetkezeti uton való kielégítésére, ennél a derék kezdeményezésüknél sikertelenül kérték az állam támogatá-sát, pedig a nemzet ipari munkavite-lének számottevő tényezői. Itt pedig a milliók és évi százezrek ráerősza-koltatnak egy másik, elismerem, szin-tén érdemes osztályra. Ez nem igazság.

5. Ha törvényhozásnak és a kor-mánynak az a célja, hogy mezőgazda-sági kistermelők részére terménybe-fogadó tárházak álljanak készen, to-vábbá, hogy e termelők a terményekre előnyös hitelt nyerjenek s e hitel warránsokkal és az Osztrák-Magyar-Bank bevont közreműködésével bonyo-ltassék le, mivégből a warransfor-galom államilag rendelkezésére bocsáj-tott biztosítéki alappal is fedeztessék, ezt a célt a kamara is helyeselni tudja. Hogy továbbmenve, a termelők részére a zöld és ingó hitelt új törvényes biz-tosítékok mellett rendszeresítessek, va-lamint hogy a fenti célok elérésére az államvasutak szabad területei első sor-ban az e célokat szolgáló tárházaknak bocsáttassanak át használatra, s hogy a vasutak a forgalom lebonyolítására és a kezelésére minden segítséget meg-adjanak, ez is feltétlenül helyes, mert e támogatásból jelentős és általános közgazdasági előnyök származnak.

De ezek a szép és nagy célok elérhetők anélkül, hogy az állam egy-oldalulag mértéken tul való áldozatokba verje magát és elérhetők anélkül, hogy a magánüzleti vállalkozás, mely az állam gazdasági munkájában a legér-tékesebb erő, kétes eredményekért meg-rontassék s igazságtalan bánásmódot érezzen.

Csak Gerő áruházában

lehet legolcsóbban vásárolni elegáns, divatos és tartós férfi-, fiu- és gyermek ruhát. **DEBRECZEN, Piacz-utca 41. szám.** A nagytrafikkal éppen szemben. ➡

6. Evégből a törvénytervezet elvi rendelkezései a következőleg volnának módosítandók:

Ha a szövetkezeti formához ragaszkodunk, a szövetkezet tagjai csak a mezőgazdasági termelők körére szorítandók.

A tárházszövetkezetek célja és üzletköre törvényben parancsoló szabatsággal megállapítandó s ez a cél és üzletkör nem terjedhet túl a következőkön:

A tagok terményeinek befogadása, tárolása, kezelése és elszállítása,

a terményekre értékük meghatározott százalékáig előleg nyújtása. (Tehát a tárházak nem kereskednek s a tároláson és hitelnyújtáson kívül más üzletágot, betétkezelést, kizárólagos stb. nem folytatnak.)

Ha a szövetkezeti formát feladjuk, az adminisztrálás mértéktelen nehézségtől és kötelességtől, valamint veszélyeitől szabadulhatunk s a célt egyszerűbben, olcsóbban és biztosabban elérhetjük. Például maga a Máv. létesítési és kezelési saját területein e tárházakat, abba terményeket tárolhat, kezelhet, ki és be szállíthat, a terményekről warransokat adhat s e warransok szabadon értékesíthetők minden előnyük megmaradván.

Bevezetőül és szoktatóul minden esetre ez a forma lenne ez is csak fokozatos módon megvalósítandó s a tárházszervezetet később lehetne esetleg az eredményekből bizalmat merítő szövetkezeti alapra áthelyezni.

Az ingó és zöld hitel alakzata behozható, de nem azzal a féluton megálló s a tárházszövetkezeteknek monopóliumot biztosító móddal, a hogy a tervezet gondolja, hanem általáno-

sítva, hogy a személyi hitelnek ezt a fedezetét a tárházvállalatokon kívül minden hitelnyújtó intézmény igénybevehesse.

Az állami támogatása a tárházak felépítésére (építési kölcsön öt százalékos előlegezésére) üzemi forgótoke nyújtására, a vasuti szolgálat részéről nyújtandó felügyeletre és könnyebbítésekre, a warransbiztosítéki alap előlegezésére bélyeg és portómentességre volna korlátozandó.

Adókedvezmény mellőzendő, vagy legfeljebb a kezdet idejére, pl. 5 évre volna korlátozandó.

A magánüzleti alapon álló tárházi állatok az egyenlőtlen bánásmódból eredő verseny hatása fejében más kedvezményekkel (reexpeditó, iparvágány, mérlegelés, le- és feladási követvám stb.) kárpótolandók.

Ily módon a kitűzött célok elérhetőek s a törvénytervezetnek legkiválóbb méregfogói mégis letörhetőek lennének.

Ha ilyen módon létesülnek a köztárházak, akkor ők is megélhetnek s a kereskedelem sem hal bele, mert pénzt, adót, bélyegyet adományozhat az állam, de a munkabírás, szorgalom, vállalkozási hajlam éri, erély és kereskedelmi szellem államilag sem adományozható.

Debrecen új vásárrendtartása.

A helypénz megállapítása.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, szept. 11.

A vásárrendtartás és a helypénzszedés ügyében tegnap délután értekezlet volt a városházán Kovács József polgármester elnöke alatt a városháza tanács-

termében az érdekképviselők bevonásával.

Képviselve volt a kamara, az ipar-testület és az iparosok.

Az első kérdés volt a piac decentralizálása. E tekintetben az értekezlet azon véleményben volt, hogy több piac létesíttessék s a piac ne az áru-fajok szerint osztassék meg. Ilyen új piacok lesznek a Miklós-utca, a Szt. Anna-, a Péte fia utcák végein és az Árpád-téren.

A második kérdés volt az országos vásárok alkalmával a Széchenyi utcai árusuk kibelyezése a vásártérre.

Az értekezlet ezt általában helyeselte.

A harmadik volt a Degenfeld-féle állandó sátrak engedélyezése a Piac-utcán.

Ezt a városi főmérnök akkor kívánja tárgyalni, ha majd a Piac-utca egyébként is rendezve lesz.

Végül sorra került a legfontosabb, a városi helypénz-szabályzat. A kérdés itt az volt, hogy elvileg helyes-e a most két éve napirendről levett szabályzatot tárgyalás alá venni, mely a kisiparosságra csaknem elviselhetetlen terheket akar rakni.

A polgármester heves eszmecsere után az értekezlet azon vélekedését állapította meg, hogy az értekezletnek ez ellen elvileg kifogása nincs. Am a jelen volt vásárló iparosság ugyancsak más véleményen volt.

Felhívjuk az iparosság figyelmét, hogy résen legyen, mert úgy látszik az értekezleten jelen volt iparosok nem voltak tökéletesen tájékozva arról, hogy miről van szó. Ugyanis nemcsak az országos vásárokon kívánnak a helybeli iparosságtól helypénzt szedni, hanem a heti vásárokon is. (Szabályzat 1 pont.) Hogy pedig az nem csak csekély helyhasználati ellenszolgáltatás, mint a polgármester jelezte, hanem elviselhetetlen megterhelés, azt a díjszabályzat tételei mutatják.

Igy pl. az asztalosok naponként és négyoszög méterenként 12 fillért fizetnének ha idegenből jönnek, 6 fillért ha helybeliek ez pedig a hetivásáron kész vevőkre

Mese az új cipőről.

Irta: Ady Lajos.

A kis Mari meghalt: mert új cipellőre vágyott. Nem is sevrő, vagy zergebőr cipőre, csak amolyan közönséges, magas sarkura, amely becsületes borjubőrből készült s amelyet 2 forint 20 krajcártól fölfelé lehet venni a csömöri-ut végén... De ezt a halált kínos vergő déz előzte meg, mert a szegény kis Mari a hitelben vásárolt cipő gyönyörűségét nyomon követő apai harag elől a gyufa-oidatban keresett megnyugvást.

Az örök nyugvást azonban meg kell érdemelni: s a kis Mari kinoktól eltorzult arccal, elkékült ajkakkal napokig vergődött előbb. Rövid tehát az ő meséje: a kis Mari 11 évet élt és meghalt, mert új cipellőre vágyott...

A kis Mari meséjét nem tudjuk mi megérteni. — Hogyan — kiállt fel a rendezett viszonyok között élő morálja — 11 éves és már adósságra vásárol s hozzá szülei tudta nélkül? Ez az idők jele. Ilyenekből lesznek a bukott leányok, vagy a békés adófizető polgárok ellen szónokló nőagítátorok. Sajnáljuk szegényt

de megérdemelte sorsát!... — Nem úgy — cáfolja meg a proletár — imhol a mai társadalom egyik gaztette! Jött a tél, elvtársunk leánya fázott lyukas cipőjében, jobban, melegebbet szeretett volna. Igen ám, de a kizsákmányolóknak nincsen szívük. A munkabér alacsony, az élelem drága: miből lehessen meleg lábbelit vennünk fázó gyermekeinknek? Ők, a polgári társadalom az oka ennek a halálnak is. A kis Mari vére szálljon réatok, lelketlen burzsoák!...

... És így folya tovább a kis Mari szomorú meséjének kommentálása, anélkül, hogy egyik is megértené a kis Marit, aki csak 11 évet élt és meghalt, mert új cipellőre vágyott...

Nem sem a polgári morál, sem a szociális dühöngés nem érte meg a kis Marit. Nem érthetik őt sem az ő bus történetét csak a hasonló koru, avagy valamivel idősebb leányok. De nem ami leányaink, akik 6 éves koruktól kezdve zsurokat tartanak. Ő, ők nem értik meg a kis Marit. Hiszen ők, mióta csak emlékezni bírnak, mindazt, amit kívántak, meg is kapták. Lett legyen az a valami új ruha, vagy vasárnapi zsur gimnazistákkal tarkítva.

Mit tudnak ők elképzelni olyan esetet, a amikor valamelyik leánynak egy pár új cipő az elérhetetlen messzeségben levő egyetlen kívánsága...

Ti értitek meg, ti, szegény lányok a kis Marit. Ti, akik évekig sóvárogtok egy új — izlésetek szerint csinos — ruhára, cipőre; akik fáradságos testi munkával, szemrontó, gyilkos éjszakai varrással juttok új ruhához, ti, akik könnyel és verejtéssel fizettek meg minden öltést, mely ruhátokon van. Ő, ti, egyedül csak ti értitek meg a kis Marit, aki meghalt, mert új cipőre vágyott...

A kis Mari az új, modern Babylonban lakott. Ott künn, messze az igazi várostól, ott, ahol már a nagy város ragyogása, gazdagsága megszűnik, hogy helyet adjon a szennynek, nyomornak. De néhány napján itt is vigasság vagy. Kiöltözött varrolányok, feketébe bujt iparoslegények ünnepnapon vidámabb arculatúvá teszik a máskor szomorú külvárosi utcát. Ő, hogy szerette volna a mi kis Marink ilyenkor ledobni magáról nagyobb testvérei viselt ruháját, melyet jólrosszul tákoltak össze az a gyerek természetére. — De a ruha még hagyján. Azt lehet ám kisebbre venni.

Bevásárlási

utamból hazaérkeztem és az őszi és téli idényre fel-tűnően szép női- és gyermek felöltő különlegességeket hoztam. Mielőtt a t. hölgyközönség vásárol, saját érdekében nézze meg előbb ujdonságaimat,

Darvas Ede.

csak 10 négyszögmétert számítva egy éven át (104 hetivásár) 68 korona 40 fillér megterhelést jelent.

De ugyancsak sérelmes a szabályzat a gazdasági és élelmezési cikkek árusítóira is.

Kívánatos, hogy Debrecen közönsége addig is úgy álljon részen, míg a szabályzat tárgyában az utolsó szó el nem hangzott.

Két kiállítás a megyében.

A gazdasági egyesület ülése.

A kiállítások októberben lesznek.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, szept. 11.

Hajdúvármegye gazdasági egyesülete kedden délelőtti ülésében határozott a megye területén rendezendő kiállítások felett. Az ülés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

A megye gazdasági egyesületének választmánya tegnap délelőtt tartotta meg rendes ülését Kovács Gyula alispán elnöklése alatt, a vármegye háza tanácskozó termében. Ott voltak: Kömerling János, Péntes Sándor, Csák Gyula, Lichtsein Dezső, Dávidházy Sándor és még néhány bizottsági tag.

Az állatkiállítások.

Dávidházy Sándor, a gazdasági egyesület titkára ismertette a gazdasági egyesület elnökségének tervezetét a kiállításokra vonatkozólag. Bejelentette, hogy a földmívelési miniszter jó és szarvasmarha díjazásokra összesen 1360 koronát engedélyezett. Dacára a csekély fedezetnek, mégis két helyen van tervbe véve kiállítás. A választmány örvendetesen vette tudomásul a miniszter áldozatkészségét és az elnökség előterjesztését elfogadva az egyik kiállítást Hajdúhadházon, a másikat Püspökladányon kívánja rendezni. A hajdu-

Hanem a cipő... És ilyenkor szeretett volna a kis Mari sirni, zokogni, ha ránézett az ő cipőire, melyet nénejeitől akkor kapott már el, ha „folt hátán folt” volt rajtuk s ha már nagyon kitapodtak... Ha ő neki egyszer új cipője lenne. Olyan, amely neki készült, az ő lábaira! Hogy mondanák a szomszédok, mikor: vasárnap délután végig sétálna bennük: Ni ni, a kis Marinak új cipője s milyen formás, kis lábai vannak!...

... Ez a kis Mari meséje, csak hogy kevesen értik meg őt, aki meghalt, mert új cipőre vágyott...

Künn bolyongtam a multkoriban a piacon. Nagyvásár volt. A sátrak között, hol ruhát, cipőt árultak — és mindent, ami csinosná tesz egy szegény leányt — csillogó szemekkel láttam járkálni 12-14 éves leányokat. Szemükben ült az új szép ruhák után való vágy elpalástolhatatlan kifejezése. Ugy szerettem volna rájuk szólani, figyelmeztetni őket: vigyázzatok, most suhan át felettetek gyászos árnya a kis Marinak, aki csak 11 évet élt és meghalt, mert új cipőre vágyott.

hadházi kiállítás október 15-én, a püspökladányi pedig október 24-én lesz. Előbbi kiállításon csupán marhák lesznek kiállítva, utóbbin tenyészllovak is. A hadházi kiállításon 620 korona, a püspökladányin 550 korona ló és 480 korona marhadíjazásokra lesz kiosztva. Mindkét helyen részt vesz hivatalosan a megye vezetősége is.

A megye gazdái Nagyváradon.

A biharmegyei gazdasági egyesület szept. 18. és 19. évi országos gazdasági kiállítást rendez Nagyváradon, a melyre meghívta a hajdúmegyei gazdasági egyesületet is. Ugyanekkor gazda kongresszus lesz Nagyváradon.

A kongresszuson a megye gazdasági egyesületét Csapó István, Kömerling János, Dávidházy Sándor és még a hozzájuk csatlakozó egyesületi tagok fogják képviselni. Kovács Gyula a gazdák váradon kongresszusán nem vehet részt, mert éppen ezen a napon lesz a karcagi Kossuth szobor leleplezésén az alispán itt fogja a megyét képviselni.

A dorogi legelők dolga.

Darányi Ignác vélemény adására szólította fel a gazdasági egyesületet a dorogi legelő arányosítása ügyében és a legelő használati díjának megállapítására nézve. A választmány elhatározta, hogy a kérdést az ottani gazdasági érdekeltséggel együtt a helyszínen fogja tanulmányozni és erre egy bizottságot küldött ki. A bizottság tagjai lettek: Csák Gyula, Lichtsein Dezső és Dávidházy Sándor. A bizottság szeptember 16. án fog kimenni Hajdúdorogra.

A bizottság a helyszíni tárgyalásról jelentést tesz a választmánynak. A választmány csak a jelentés beérkezése után fogja érdemlegesen elintézni a miniszter leiratát.

A tagok toborzása.

A gazdasági egyesületnek ezideig nincsenek tagjai Hajdúnánásról, Hajdúhadházzal, Püspökladányról és Kabáról. Ez szóba került a mai választmányi ülésen is. A választmány ennél fogva elhatározta, hogy az említett városok gazdáit felfogja szólítani, hogy az egyesület kötelekébe lépjenek be. Ebből a célból aláírási ivateket bocsátanak ki.

Ezután folyó ügyekre került a sor és belső szervezeti dolgok kerültek megbeszélés alá.

Az ülés déli 11 órakor ért véget.

Borzalmas zsidó mészárlások.

A siedlicei rémnapok.

Óriási bomba merénylet.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szept. 11.

Az újabb híradások borzalmasságát egészítik ki a Siedlicében történt zsidó mészárlásokat.

Ugylátszik, hogy a reakció, amelynek irányzata ismét uralomra jutott a cári udvarban, ezzel akarja jelezni, hogy a régi eszközöket megragadta njra. De nemcsak megragadta, hanem

még sokkal gazabb kegyetlenséggel is alkalmazza, mint eddigelé.

Csak sejteni lehet a siedlicei események előzményeit. E pillanatban az egész virágzó város szoros katonai gyűrű szorításában fekszik alétan. Ami hír kijöhetett onnan, az is csak a lejátszódó borzalmakról beszél, de az igazi okra, vagy ezuttal, helyesebben, ürügyre nem mutat rá. Állítólag zsidó forradalmárok rálöttek a katonákra és a katonai parancsnok ezért akart példátlan bosszút állani. Most úgy áll ott a helyzet, hogy a katonaság körülvette az egész várost, több száz embert már meggyilkolt, de még újabb vérengzésekkel fenyegetőzik. — Ugyanis azt követeli a lakosságtól, hogy adja ki a tetteseket, mert különben az egész várost halomra löveti. Persze a lakosság ezt a képtelen kívánságot nem teljesítheti és a legnagyobb kétségbeeséssel néz a közel jövő elé.

Itt állanak a legújabb távirati értesüléseink a rémtettekről:

Berlin, szeptember 11. Varsóból jelentik: Siedlicében a lakosságot élelmi-szerhiány fenyegeti. A zsidók ezrei megmentett értéktárgyaikkal a pincékben rejtőznek. Ma a kórházakba nagyszámú könnyen megsebesített zsidót szállítottak be, de a letartóztatott és fogva tartott zsidók közt is sok a sebesült, kik a börtönökben minden ápolás hiányában a legrettenetesebb kinokot szenvedik el. A katonaság lövöldözése folytán a program által nyitott városrészekben az összes ablakokat betörték. A Varsó utca-utcában tábort konyhát rendeztek be a helyőrség részére. A többi utcát katonai táborra változtatták át. Az összes üzletek zárva vannak. A lakásokban halotti csend uralkodik, mert a lakók elbujtak.

Berlin, szeptember 11. Odesszából jelentik: Sakermann Anna merényletet, ki az októberi zsidóellenes zavargásokban részt vett Poltavésenko rendőrtisztre bombát dobott, halálra ítélte. A merénylető védelemről teljesen lemondott.

Varsó, szeptember 11. Zirvánvándor gyárvárosban, melyben Oroszország legnagyobb vászongyára van, mely kétezer munkást foglalkoztat, tegnap egyszerre két bomba merényletet követtek el. Az egyik bombát a piactéren levő 8 csendőr ellen dobták, kik közül ketten meghaltak, hatan veszedelmesen megsérültek. A másik bombát a portás lakása ellen vetették, ez a bomba is megölt egy rendőrt, a portást veszedelmesen megsebesítette. Nehány perc múlva gyalogos katonák és kozákok jelentek meg, kik minden irányban sortűzet adtak és 40 embert megöltek, kik teljesen ártatlanok voltak a merényletben. A katonák számos sebesültet, kik élve maradtak, újabb lövésekkel megöltek. A bomba az egyik merényletet megölte.

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben, Piacz-u. saját ház.

Mifogad betéteket: Takarékpénztári könyvecskékre és Öhequeszámlára.

Kölcsönöket nyújt: váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamattal mellett.

Törlesztéses kölcsönök: földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdel megbízások: értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök: vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök: tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Értékpapírok, ércszénké és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.

Hitelrészecs csoportbeli váltók leszámoltatása.

Kölcsönöket ad: nyugdíjkepes köztisztviselőknek 10, 15 és 20 évi törlesztésre.

Beraktároz: árukat és terményt saját raktárába és azokra előleget is nyújt.

A magy. kir. szab. osztály sorsjáték fő elárusító helye.

Debreceni iparosok panasza.

Az ipartestület felterjesztése.

Legyen újabb ankét.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, szept. 11.

A kereskedelemügyi miniszteriumban — a mint az ismeretes — most tárgyalják a betegségélyezés és munkás baleset biztosításról szóló törvényjavaslatot. A tárgyalás alatt nagyon sok komoly szó hangzott el a javaslat ellen és a javaslat mellett. Életjelt ad ebben a kérdésben a debreceni ipartestület is, a mely sérelmesnek tartja a törvénytervezetet. Ez ellen úgy agitál, hogy össze akarja hívni az ipartestületek kongresszusát. Ebben az ügyben az ipartestület a következő felterjesztést intézi a budapesti központi bizottsághoz:

Megismerve az új betegségélyező és baleset biztosítási törvényjavaslatot, lehetetlen, hogy a magas kormányának a betegségélyező pénztáruk egyesítése iránti elhatározását ne üdvözöljük. A magas kormányának ezen törekvése nem csekély háztartási és kezelési költséget ment meg a betegségélyezés körül kifejtendő humanitás gyakorlásának. Bármennyire üdvözöljük is azonban a magas kormány fenti eljárását mégis a törvényjavaslat egyes rendelkezései arra köteleznek bennünket, hogy a kis iparosság érdekeinek védelme szempontjából mozgalmat indítsunk és a magas kormány figyelmét felhívjuk azon nagymérvű megterhelhetésekre, a melynek a kisiparosok az 50 százalék betegségélyező járulék és az egész balesetbiztosítási díjaknak a viselésével kitéve lesznek.

A kisiparosság fizeti a kereskedelmi és iparkamarai illetéket, az ipartestületi beirási és tagsági díjakat, az országos betegápolási pótadót és az új törvényjavaslat szerint fizetni fogja a betegségélyező járulékok ötven százalékát és az egész balesetbiztosítási díjakat.

Ha tudjuk azt, hogy a kisiparosság a III-ad osztályú kereseti adó kivételénél is az adóalapok biztosabb kimutatásával aránytalanul nagyobb állami adóval terhelhetik, mint más állampolgár, legyen az akár orvos, akár ügyvéd, vagy bárki is, akkor mindenesetre indokolt lehet a kisiparosság azon kívánsága, hogy a fenti nagymérvű adóterhek ellenében legalább az országos betegápolási pótadó fizetése alól mentessék fel.

Ugy ezen, mint az új betegségélyező és baleset biztosítási törvényjavaslat betárgyalása és a hazai kisiparosság álláspontjának a megismerése feltétlen szükségessé teszi egy ipartestületi nagy gyűlésnek Budapesten leendő sürgős megtartását.

Tisztelettel kérjük ennél fogva a tekintetes elnökséget, hogy ezen kérelmünket teljesíteni és a közel jövőben egy országos ipartestületi nagygyűlés tartására a hazai ipartestületeket felhívni sziveskedjék.

Midőn megemlítjük, hogy mozgalmunkról a hazai összes ipartestületeket is egyidejűleg értesítettük, ugyanakkor ismerve a tek. Elnökségnek a hazai kisiparosság érdekeinek jóindulatu támogatása iránti jóakarátát, meg vagyunk arról győződve, hogy kérelmünket teljesen indokoltan fogja tartani és a nagy gyűlés összehívása iránt sürgősen intézkedni is kegyes lesz.

Kelt Debrecen, az ipartestület elől-

járóságának 1906. szeptember hó 6-án tartott üléséből és annak nevében tisztelettel Zelinger Ede elnök, dr. Tóth Kálmán jegyző.

Hirek mindenfelől.

Szerelmi dráma. Egerből jelentik, hogy ott tegnap az Eged hegy erdőségében egy iparossegéd szívenlőtte kedvesét egy csinos szobalányt. A gyilkos önként jelentkezett a rendőrségen.

A petrozsényi sztrájk. Petrozsényből jelentik, hogy a bérharc megszűnt. Ma reggel 1500 munkás tehát a teljes létszám munkába állott. Éjjelre ugyanannyi munkás munkába áll.

Halálos szerencsétlenség. Kecskemétről írják, hogy ott Laci József gazdálkodó 3 éves Teréz leánya a tűzben lelte halálát, ugyancsak Kara Pál 7 éves fiú testvéreivel a kukoricásban cigarettára gyújtott, de oly szerencsétlenül, hogy ruhája tüzet fogott és egy pillanat alatt összeégett. A rendőrség vizsgálatot indított mindkét szülő ellen.

Gyilkosság. Egerből jelentik, hogy vasárnap két parasztfiú összeszólalkozott. A vitatkozás hevében a 14 éves Fülep Sándor úgy szurta meg a nála levő késel társát, hogy rögtön meghalt. A fiatal gyilkost letartóztatták.

Ujtás a debreceni kávéházakban.

Frakk helyett zakko.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, szept. 11.

Nemrégiben történt, hogy a budapesti pincérek körében mozgalom indult meg a frakk ellen. A mozgalom mind szélesebben terjedt el a fővárosban, a vége az lett, hogy a pincérek levetették a ruhájuk nézve valóságos nyüggé vált ruhadarabot, a frakkot.

Kétségtelen, hogy a pincéreknek a kiknek egyrésze a fővárosban a foglalkozás nevét „kávéseggedek”-re cserélte, igazuk volt. Elvégre a foglalkozás, a kereset és az öltözködés nem igen illet össze. Azt lehet mondani, hogy valóságos ironiája volt a sorsnak a borra való és a frakk.

Ezt a ruhaneműt, amely az állandó viselete mellett nagyon megkopik, nem igen szereshette be az aszegény pincér a keresetéből. Ez volt az oka, hogy némely helyen az ember olyan fényes kopott frakkos pincéreket talált, akiknek lattára bizony kellemetlenebb érzések fogták el a vendéget.

A kávéház látogatója szívesebben veszi az egyszerű sötét ruhát, mint az estélyi öltözködést, amelynek értéke bizony nagyon alászállott az utóbbi időben.

A fővárosban a mozgalom megteremtette a reformot. Már csak nagyon alacsony rangú kávéházakban lehet frakkos pincért találni.

A mozgalom Debrecenbe is eljutott. A reform szele a Hungária kávéházhoz ért először. A tulajdonos ugyanis közölte a személyzetével, hogy október elsejétől kezdve a frakk viseletét nem tartja kötelezőnek. A pincérek természetesen igen örvendtek ennek a kijelentésnek és epedve várják az elsejét. amikor a frakkot letehetik.

A Hungária pincérei példáját, mint hírlik a többi debreceni kávéházakban is követni fogják és október elsején valószínűleg elkövetkezik Debrecenben a frakk alkonya.

Debrecen Budapest után az első város a vidéken, ahol a kávéházakban nem lesznek frakkos pincérek.

A frakk, mint állandó viselet megszüntetése talán ismét visszafogja adni az előkelő ruhadarab egykori értékét. Mire a bális szezon eljő, a kitűnő frakk ismét fel fog támadni halottaiból.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339

Szerkesztőségi 6.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz. a

— **Régi rend a városházán.**

A városházán, mint tudvalevő a nyár elején próbaképen behozták a déli 1 óráig tartó hivatalos órákat. Ez az átmeneti idő persze csak szeptember 15-éig tart. A város tanácsa a határidő közeledése folytán megtette ma az intézkedéseket, mert szeptember 15-én tul már a régi hivatalos órák lépnek életbe. Ezzel visszatér ismét a városháza megbolygatott régi rendje.

— **Az állandó választmány ülése.** Hajdumegyee állandó választmánya szept. 18-án ülést fog tartani. A választmány a közgyűlés napirendjét készíti elő és a költségvetést fogja letárgyalni.

— **Kun Béla gyászja.** Kun Béla jeles hírlapíró társunkat, a Hódmezővásárhelyi Reggeli Ujság szerkesztőjét súlyos csapás érte, édes atyja, Kun Béla, ugocsagyulai református lelképásztor életének 55-ik évében elhunyt. A boldogult egyike volt ama kálvinista prédikátoroknak, akik az ur igéi mellett a függetlenség eszméit is hirdették. A régi szabadelvű világban e miatt sok méltatlan üldöztetést kellett elszenvednie. A 48-as eszméktől azonban misem tántoríthatta el, inkább állását hagyta oda. A Kun Bélának nagy részük van abban, hogy a mai nemzedék elérte a függetlenséget. Emléküket illesse koszoru és borostyán.

— **Az István malom igazgató-**

ságának nyilatkozata. A debreceni Istvánmalom igazgatósága a következő nyilatkozatot adta ki: Az István gőzmalom igazgatósága ma tartott ülésében jóváhagyólag iudomásul vette a kiküldött bizottság eljárását és sajnálattal értesült arról, hogy a munkásokhoz intézett felhívásának kellő eredménye nem volt. Az igazgatóság ugy a multban, mint a jelenre is főadatának tartotta és tartja a munkások megélhetését és anyagi jólétét kellőleg biztosítani. Eltekintve attól, hogy az István gőzmalom társulat a munkásainak magasabb bért fizet, mint az ország bármely más vidéki malma, mégis hajlandónak nyilatkozott a közelebbi tárgyalások folyamán a munkások helyzetén a lehetőség határain belül és a malomipar jelen szorult viszonyai között is további kedvezményeket nyújtani. Megadta a vasárnapi éjjeli munkáért az 50 százalékos bérpótlékot, amelyben 77 munkás részesül nem is említve, hogy az év folyamán már 48 munkásnak bérfelemelést nyújtott. Biztosította munkásainak a heti megkezdett munkáért 6 napon át járó béreket, sőt azon igyekezett, hogy a munkások lehetőleg egész éven át foglalkozást nyerjenek és ennek következtében a nyáron át majdnem 3 hónapig tartó átalakítási munkálatoknál mint kisegítő munkásokat teljes napi béreik mellett alkalmazta. Az Istvánmalom munkásainak 180.000 korona évi bért fizet és ebben körülbelül 140 család részesül, továbbá minden alap

hiányában sohasem zárkózott el elaggott, munkaképtelenné vált avagy elhalálozott munkásai hátrahagyott családtagjainak segélyezését teljesíteni és e címen a segélyezettnek 6000 koronán felül fizet ki évenként az évi költség terhére. Nyugodt lelkiismerettel állítjuk, hogy azon munkásaink kik évtizedeken át nálunk munkában voltak, megtalálták szorgalmuk és munkásságuk gyümölcsét és mindenkor kellő díjazást kaptak, amit legjobban bizonyít azon körülmény is, hogy a többi helyi malmok által a most felemelt fizetések még nem érik el az Istvánmalom munkásai által eddig élvezett napi béreket. Ezekben tartottuk szükségesnek tárgyilagosságot vélemény megalkotására nyilvánosságra hozni a tényállást.

A kolozsvári villamos mű felavatása. Tegnapelőtt délelőtt történt a Kolozsvár városi elektromos mű ünnepes felavatása, melyen a kormány képviselőjében jelen voltak Mezőssy Béla államtitkár, Némethy Károly dr. és Csóka József miniszteri tanácsosok, továbbá Bánffy Miklós gróf főispán, Budapest főváros képviselőjében Bérczy István polgármester és Vosics Károly tanácsos, a helyi hatóságok és a vidéki városok küldöttei. A kétszáz tagból álló társaság korán reggel kocsin indult a gyalui havasok közé, ahol meglekintvén a nagy-szabású elektromos művet, Hoór Mór dr. műegyetemi tanár, a Ganz-gyár igazgatója, szakszerű előadása után fölkérte a várost a mű átvételére. — Fekete Nagy Béla helyettes polgármester átvette a művet, kérte a kereskedelmi miniszter támogatását a város iparfejlesztő törekvéseihez. Csóka József miniszteri tanácsos biztosította a város közönségét a kereskedelmi kormány legmelegebb érdeklődéséről és támogatásáról és midőn szavait végezte, ráerestették a hetven méter magasból leeső vizet a turbinákra s azok a jelenlévők harsogó éljenzése közben működésbe hozták a gépóriásokat, melyek ezentúl Kolozsvár villamos világítási és erőátviteli szükségleteit fogják ellátni. A résztvevők visszatértek a városba, a hol tiszteletükre banket volt. — A banketten számos pohárköszöntőt mondtak a városra és a villamos telepet építő Ganz-gyárra. Csóka miniszteri tanácsos a Ganz-gyárat, mint a magyar technika büszkeségét aposztrofálván, a miniszter nevében a város ipari fejlődésére emelte poharát. — Este a vendégek tiszteletére a színházban diszeloadás volt. A megjelentekre kitűnő hatást tett Csóka József miniszteri tanácsos nyilatkozata, amely a Ganz-gyárat Kossuth Ferenc nevében is aposztrofálta. A villamos-avatáson ott voltak Debrecenből Oláh Károly tanácsnok, Acél Géza főmérnök, Szávay Gyula iparkamarai titkár, Sipos Béla és Hoffmann Sándor.

A hajduszoboszlói ipartestület ünnepe. A hajduszoboszlói ipartestület zászlóavatásra készül. Szeptember 23-án avatja fel zászlaját. A zászlóánya Zavary Béláné Hetey Margit és az ünnep védője Kovács Gyula alispán. Az ünnepélyen Debrecenből is sokan részt fognak venni.

Az izraelita hitközségi tagok figyelmébe. Értessitnek az izr. hitközségi tagok, hogy a Deák Ferenc utcai templomi imaszékek bérbeadása (a hitközségi izodában József kir. herceg utca 26. I. emelet) f. hó 13-án veszi kezdetét. A tavalyi bérlők jegyei f. hó 13-án esütörtökön és 14-én pénteken d. e. 9-11 és d. u. 3-5-ig árusíttatnak. Az általános bérbeadás f. hó 16-19-ig naponta d. e. 9-11. és d. e. 3-5-ig ugyancsak a hit-

községi irodában fog eszközöltetni. A 8 koronás jegyek hitközségi tagok részére kik 12 koronáig vannak megadóztatva, már szeptember 13-tól kezdve árusíttatnak. A kápolnási utcai imaházba szóló jegyek f. hó 16-19-ig d. e. 9-11-ig és d. u. 3-5-ig a kápolnási utcai imaházban árusíttatnak, itt a tavalyi bérlők elsőbbségi joga csakis f. hó 16-ig tartatik fenn. A pótimaházba szóló jegyek csak 19-én árusíttatnak.

Rác Károly itthon. Rác Károly zenekara, a mely a nyári hónapok alatt Parád fürdőn szórakoztatta a közönséget, tegnap vissza érkezett Debrecenbe. A kitűnő zenekar hosszas távolléte után ma szerdán és csütörtökön hangversenyzik a Bika kávéházban.

Dr. Hajnal Dezső fogorvos Budapestre utazott a Fogorvosok országos kongresszusára. Rendelését f. hó 18-án kedden kezdi meg.

Rendőri hírek. Ellopták a pénzt. Ferencsik Antal Debrecenből Nádudvarra akart utazni. Jóval a vonat indulása előtt érkezett ki az állomás épületébe. Nem akart az állomáson ödöngeni, betért ezért egyik vasutmenti vendéglőbe és ott borozgatni kezdett. Addig ivogatta a jó idei karcost, hogy berugott és a vendéglőbe elaludt. Alvásközben a zsebéből kilopták 40 korona pénzt. A rendőrségnél bejelentette a tolvajlást. — **Csizmát loptott.** Egri Balázs Hajduszoboszlói legény a csizmadia szinből négy pár csizmát loptott, de a rendőrség elcsipte és lecsukta. — **Házi szarka.** Horvát Lajosné már többször tapasztalta, hogy fehérneműje közül most egy ing, most egy abrosz vész el. Sohasem tudott reá jönni, hogy ki a tolvaj és tegnap próbát tett. A tolvaj tartott lánya Polyák Mari volt. A rendőrség a tolvaj lány ellen a vizsgálatot megindította.

Meghaltak. A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Kusza Ilona ev. r.f. 6 éves, Varga Ilona ev. ref. 5 éves. özv. Zagyva Mihályné ev. ref. 23 éves, Szilágyi N. ev. ref. halvaszületett, Cseresnyés N. gör. kath. halvaszületett.

Honvédszenekar a Bikában. A Budapesti magyar királyi I. honvéd kerületi zenekar *Bachó István* ismert hírneves karmester személyes vezetése alatt az Arany Bika szállodában hangversenyez szeptember hó 12, 13, 14, 16 és 17-én.

Nyakkendő ujdonságok naponta érkeznek a Nyakkendő királyhoz.

A Hajdumegyei népbank Piac-utca 26. sz. nagytözsde épületében, minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

Ötven koronát kap az, a ki nem tudja, hogy Mentze Henrik ujdonságok áruháza Debrecenben, Kossuth-utca 4. szám alatt van.

TAVIRATOK.

Andrássy Gyula a választói reformról.

Budapest, szept. 11. A bécsi „Zeit“ munkatársa felkereste Andrássy Gyula gróf belügyministert és meginterjűvolta a választás reformja kérdésében. Andrássy gróf kijelentette, hogy a választási reform ügyében hónapok óta

szorgalmas munka folyik a belügyminisztériumban. Ez idő szerint az Erdély részi kerületeket tanulmányozzák. Az új törvény a magyarság érdekeit fogja megvédeni és teljesen az „általános választói jog“ elvén alapszik. A törvénytervezet elkészítésére vállalkozott a kormány és ezt becsületesen meg is oldja. Reméli, hogy az új törvény a legmesszebbmenő igényeket is kifogja elégiteni. Maga a javaslat már a befejezés előtt áll. Pár heti munkát igényel csupán. A választási reformra vonatkozó törvényjavaslat szintén a ház októberi ciklusán kerül napirendre.

A t. Ház a Washington szobor leleplezésén.

Budapest, szept. 11. Justh Gyula a képviselőház elnöke ma köriratot intézett a képviselőkhöz, amelyben föl-szólítja őket, hogy a Washingtoni szobor leleplezési ünnepélyen minél nagyobb számmal vegyenek részt.

Török-görög szövetség.

Budapest, szeptember 11. A balkáni zavargásoknak véget vetendő a törökök és görögök egymással szöveteztek a bolgárok ellen. A szövetség célja az, hogy a bolgárokat anyagilag teljesen tönkre tegyék. A szövetség ki-mondotta, hogy békére csak 500 millió frank lefizetése után hajlandó. A török-bolgár háboru tehát küszöbön van. Ha sikerül is a kitérésben levő háborut elnyomni, az feltétlenül kitér a szultán halála után.

Óriási pusztítás Varsóban.

Varsó, szept. 11. Ma reggel a fölkelők megtámadták a rendőrség épületével szemben levő házakat és teljesen szétrombolták. A rendőrség sortűzet adott, a mely alkalommal 500 ember sebesült meg, 40 pedig a helyszinén meghalt. A fölkelőknek azonban mégis sikerült a lerombolt házakat ki-rabolni. Nagy raktárakból óriási gabona készletet vittek el.

A havannai forradalom.

Budapest, szept. 11. Havanna szigetén Ruelle tábornok a lázadókat megtámadta és rájuk lövetett. Két ezer ember maradt az összeütközés helyén.

Öngyilkos festő.

Róma, szept. 10. Rolettó György olaszfestő, feleségével és gyermekeivel együtt ma a gyorsvonat kerekai alá vetette magát. Mindhárman meghaltak.

A fiumei botrány.

Fiume, szept. 11. A fiumei olaszok és magyarok tegnap délelőtt a Fenice színházban tiltakozó népgyűlést tartottak, melyen mintegy kétezren vettek részt. A gyűlésen több szónok tolmácsolta a lakosság felháborodását, a minapi események fölött.

Tegnap Sussákban is volt népgyűlés, melyen a horvát résztvevők előtt Baresik Erázmus fiumei horvát ér-zelmű ügyvéd a következő és vakmerő iz-gató kijelentéssel, fejezte be beszédét. És ha a horvát és dalmát socialisták Fiu-

mébe jövet, ki is bontották zászlójukat és engedély nélkül mint horvát testület vonultak is be a városba, nem követtek el semmi kihágást, mert fiúme horvát terület, mely történetileg mindig Horvátországhoz tartozott és teretozik most is. Biztosítom a tisztelt gyülekezetet, hogy teljes elégtételt kapunk, mert nemcsak Horvátországban, hanem Dalmáciában, Istriában is, ahol horvátok laknak, mindenütt tiltakozó gyűléseket fognak tartani, hogy az illető kormánytól kellő elégtételt követeljenek a Fiumében elszenvedett sérelemért.

Ehínség Lengyelországban.

Varsó, szept. 11. Sziedlechen éhínség fenyegeti a lakosságot. Több ezer zsidó megmentett holmijával a pincében rejtőzködik. A csapatok lövöldözésükkel az összes házak ablakait elpusztították. Az összes irodákban és magán hivatalokban szünetel a munka. A bíróságokban nem tárgyalnak. Posta és távirat hivatalok zárva vannak. A város lakossága a zavargók miatt a legnagyobb veszedelembe van. Az egész város el van zárva a külső világtól.

Az örület halottja.

Rémes öngyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 11.

Az Üllői-ut 55-ik számú saját házában lakik dr. Heuthaler József ügyvédjelölt, egy közismert jószelvárosi család sarja, atyja és nagyatyja mézárasmesterek voltak és nagy vagyont szereztek. Dr. Heuthaler, akinek bátyja, dr. Heuthaler György orvos atyja halála után félbeszakította tanulmányait és csak önmagának élt. Különködése abból állt, hogy tömegesen vásárolta a könyveket és tizezer kötetre menő könyvtárt szerzett össze. A könyvei mellett nő, később embergyűlölő lett, takarítónőjén kívül senkit engedett a lakásába, ahol maga főzte meg ételeit. Amíg ágyában feküdt, a takarítónőnek sem volt szabad bemenni a lakásba és ezért a házban lakó takarítónő villamos csengővel keltette fel gazgáját.

Ma reggel hiába költögette. Több-szöri csemetés után szólt a házfelügyelőnek, Halik Frigyesnek, aki kiment a Páva-utcába a lakás ablakai elé, ahonnan füst tódult ki. Szólt a rendőrnek, lakatost hívtak és behatoltak a lakásba. A konyhában vérben halva feküdt dr. Heuthaler József, kezében egy 40 centiméter hosszú konyhakés, amelylyel az 5 ik és 6 ik borda között beszúrt és átszurta a tüdejét.

A szerencsétlen ember, mielőtt öngyilkossá lett, felgyújtotta a könyvtárát, de mert ablakot, ajtót bezárt, a tűz lángra kapni nem tudott, csak lappangott. A tűzoltók hamarosan eloltották. A rendőrség részéről dr. Dózsa István fogalmazó és Tobakovics Géza kapitány jöttek ki a helyszínre, ezeknek lovasrendőrökkel kellett rekvirálni, mert ezrekre menő tömeg gyűlt össze és valósággal ostrom alá vették a házat. A rendőrvizsgálat megállapította, hogy Heuthaller teljesen megőrült és örültségi rohamában követte el tettét. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy összes papírpénzét darabokra tépve bedobta a mosdóba.

Egylet.

Tisztújító közgyűlés. Hétfőn este tartotta meg az Ivria cionista társaság évi rendes közgyűlését amikor az új tisztikart is megválasztották. Az új tisztikar a következő: Elnök Neumann Jenő jh., alelnök Pécsi Sándor jh., pénztárnok Fenyvess Ignác jh., ellenőr Kardos Ármin könyvelő, jegyző Frankl Andor hivatalnok, könyvtárnok és háznagy Krausz Joachim kereskedő, népalap biztos Kardos Ármin.

Törvénykezés.

Elítélt betörő. Részletesen megemlékeztünk annak idején arról a nagystilű betörési kísérletről, melyet a múlt ősszel a Falk-féle kefégyár két munkása vitt véghez éjnek idején a gyár pénztára ellen. A rablás azonban két éppen arra cirkáló rendőrörszem ébersége folytán megghiusult. A esendőröknek sikerült az egyik tettest, Nagy Istvánt elfogni. akit a törvényszék ez év tavaszán el is ítél merényletéért, míg a másik betörő Tóth András ugy elmenekült, hogy csak a napokban tudták kézrekeríteni. Tegnap állott a büntetőbíró előtt e már többször büntetett betörő, kit a törvényszék — tekintettel rovtó multjára — a betörés kísérletének vétsége miatt öt hónapi fogházra ítél. Az ítélet jogerős.

Tolvaj asszony. Ez év tavaszán nagy mulatságot rendeztek a Berger-féle téglavető telepen a munkások. A mulatság alkalmával Szabó Sándor munkavezetőtől az ott sürgölődő Rostás Juli cigányasszony ellopta az óráját láncostul együtt és a zsebéből még 70 koronát tartalmazó pénztárcáját. A mai tárgyalás folyamán vádlott tagadta a reá rótt bűncselekményt, de a beidéztet tanuk állítása folytán beigazolást nyert bűnössége. A törvényszék Kerekes János bíró elnökelete alatt lopás vétsége miatt egy havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte Rostás Juli vádlottat. az ítélet jogerős.

REGENY-CSARNOK.

Kexholmi Mária.

— Regényes történet. —

43 Irtta: Rákosi Viktor.

Csakhogy ez az alsóbbóság jól van szervezve s kémeik hamar megtudják, hogy a felsőbb körök mikor szándékoznak a számadásaikba egy kicsit betekinteni. Ezt pedig minden áron meg kell gátni. Oh, a csinovnikok testülete nem válogatós az esz közökben, mikor érdekeik védelméről van szó. Ekkor az eljárás a következő:

A teherhordók, kocsisok, napszámósok, gyári munkások között izgatók ja lennek meg, a kik fantasztikus híreket regélnek a zsidók által elrabolt és megölt keresztény lányokról, vagy a kazáni Szent Szűznek a zsidók által bemocsokolt képéről. Egy pár zsidót véresre vernek az utcán, Másnap kifosztanak egy zsidó rőfös kereskedést. Harmadnap a székes egyházból nagy körmenet indul végig a városban, egyházi zászlók és szent képek alatt.

A zsolozsmák versszakai között halál a zsidókra kiáltás hangzik föl. Egy pár zsidó boltot kirabolnak és a zsidó templom ablakait beverik. A rendőrség természetesen mindenütt későn érkezik s

csekély erőt fejt ki. Ekkor a zsidóság küldöttséget meneszt a rendőrkapitányhoz és védelmet kér hitsorsosai számára. A kapitány mindent ígér és semmit sem tesz. A tömeg erre vérszemet kap és most kezdődik a mulatság, még pedig azal, hogy tíz pálinkás boltot kirabolnak s a város csőcseléke részegen kezd garázdálkodni az utcán, egy arravaló csapat megtámadja a városházát, végig pusztítja az összes hivatalokat és megsemmisíti az irományokat. Mikor ez megtörtént, akkor a főkapitány felsóhajt: A csőcselék megtette kötelességét, a csőcselék mehet. Kompromittáló iratok, a melyekből a revizor a csinovnikok hűtlen sáfárkodásairól meggyőződhetnék, eltűntek. Ekkor a főkapitány lóra ül, élére áll a kozákoknak, a rendes katonaságot is kieresztik az utcára s két óra alatt helyreállítják a rendet. Csak azután sül ki, hogy időközben vagy száz zsidót agyonvertek, s a katonák is agyonlőttek egy csomó parasztot, a kik még sokáig élhettek volna, ha a felsőbbbségnek nem jutott volna eszébe a csinovnikok körmére koppantani.

Körülbelől ilyen okból keletkeztek a lucki véres zavargások is.

Kexholmi Mária ez időben Luckban lakott, Panyutin divizionárusnál és feleségénél, a kik a városon kívül egy villában éltek, mely nagy kert közepén feküdt.

Mária egy délután valamelyik városbeli barátnőjénél volt látogatóban, mikor a zendülés teljes erővel kitört. Panyutin hintaja ott állt az udvarban, de a család Máriát nem eresztette el. Szonja, Mária barátnője, az izjumi dragonyos ezred őrnagyának leánya, mikor a városban lobogni kezdtek a zsidók égő házai s a Szent Anna templom félrevert harangjainak rekedt kongása hallatszott, egy szolgát azonnal a tiszti kaszinóba szalasztott édes apjához, hogy az ő védelmükről és Mária hazakiséréséről gondoskodják.

Nem telt bele egy félóra, robogva érkezett a ház eie az izjumi dragonyos ezrednek negyven katonája, egy főhadnagy és egy hadnagy vezetése alatt. A tisztek azonnal felsiettek a szalonba, hogy a családtagokat megnyugtassák, s egyúttal Máriának is bemutatkozzanak. Az egyik hadnagy magas termetű, szőke daliás alak volt, a ki mint Schlemmer Sándor mutatta be magát.

Szonja megszólalt:

— Azt hiszem főhadnagy ur, a mi házunk védelmére teljesen elegendő lesz tizenöt dragonyos.

— Teljesen elegendő kisasszony.

— Ön tehát huszonöt legényt Mária rendelkezésére boesáthat, a kik hazakisérik. Ha ugyan haza akar menni.

— Mindenesetre édesem, — szólt Mária — mert Panyutinné nyugtalankodnék miattam.

Folytatjuk.

László Zsigmond
ÁLLATORVOS
rendelő irodája
Csapó-utca 30.

Tankönyvek

kiváló erős tábla, lenzérna füzéssel
jutányos árban költetnek

ANTALFY FERENCZ

könyvkötészetében Piacz u. 31., a város-
házzal szemben.

Tíz krajczáros kötések is készülnek.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szarvasbőr

kesztyük

Schön Sándor

koztyü, kötszer és orvosi műszertárában

Debreczen,

Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Az iskolai év kezdeté alkalmából

ajánljuk

dusan felszerelt raktárunkat
a t. szülők szives figyelmébe

Fiu- és férfi ingek.

Lábravalók és harisnyák.

Nyakkendők, paplanok.

Madráczok és flanell takarók

nagy választékban feltűnő olcsó
szabott árakhoz

SZABÓ LAJOS FIAI

vászor- divat és szőnyeg áruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca.

Figyelem ! Figyelem !

Ha vízhatlan vadászeszimat és czipőt
akar, úgy forduljon bizalommal hozzám,
mit felelősség mellett készítek.

Cziczó Lajos

czipészmester Debreczen.

Ajánlja dusan berendezett saját
gyártásu kész férfi és női

czipő raktárát

a legolcsóbb árakért.

Mérték utáni megrendelések a legújabb
divat szerint készíttetnek.

Hollandi

Jácint hagymák

téli hajlatásra és kora tavaszi virányra

most szerzendők be

nagy választék

Kontsek Gézánál

100 drb jó hagyma 13.— kor.

10 drb jó hagyma 1.50 kor.

100 drb legfin. hagyma névvel 35.— kor.

10 drb legfin. hagyma névvel 4.— kor.

Iskolás fiuk és lányok

részére ajánlunk

Fehérnemüeket

ing, alsónadrág, szoknya,
gallér, kézelő, nyakkendő.

Asztalnemüeket

törülközőket, zsebkendőket,
Matrác, Paplanok, Flanell
takarók, kötények. Intéze-
tek részére előírás szerint.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Stock-cognac Medicinal

kezesség mellett, fizta
borból párolt

Allandó vegyi ellenőrzés
alatt.

Camis és Stock

pároló telepe,

Fiume-Barcola.

Csakis elsőrendü üzle-
tekben kapható.

Seccessió

Inga és Salon órák, pontos
zseborák és szép ékszerek
legolcsóbban kaphatók

Kurián Gyula

DEBRECZEN, Piacz-utca 42.

Javítások legolcsóbban jótállással.

Idei termésü zamatos

Ceilon és Cuba kávé

naponként

frissen pergelt kávé.

Zamatos teák.

Friss liptói turó.

Valódi szegedi idei paprika

Kohn Henrik

üzégnél kapható

Debreczenben, gr. Degenfeld-tér 7

Debreczeni Hitelbank

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-u. Széchenyi utca sarok.

Kölosönöket adunk

váltókra, kötelezvényekre és folyó számlára a
legelőnyösebb kamat mellett.

Elfogadunk takarékbetéteket

betét könyvecskére és check-számlára.

Jelzálog-kölosönöket ad

földbirtokokra és házakra.

Óvadékkölosönöket ad

vállalkozóknak, és bérlőknek.

Elfogadunk tőzsdei megbizásokat

értékpapírok vételére és eladására.

Kölosönöket nyujtunk

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vidék
pénzüntezetek részvényeire.

Leszámítolunk tárcza-váltókat

az intézet kebelében alakult hitelrészes cso-
portban.

Ércpénzek és külföldi bankjegyek

beváltása.

A magyar kir. szab osztálysorsjáték

főelárusító helye.

Felvilágosítással készséggel szolgál

Az igazgatóság.

Megnyilt ! Megnyilt !

legolcsóbb butorüzlet.

Van szerencsém a n. é. közön-
séget tudatni, hogy a volt Keszten-
baum Jónás-féle Széchenyi-u. 19. sz.
alatti üzlethelyiséget átvettem s azt
honi gyártmányu

butor-árakkal

a legdusabban berendeztem.

Evek óta előnyösen ismert kár-
pitos és diszitó műhelyemben **butor-
rendelések**, kárpitos- és diszitó
munkák, valamint javítások a legelő-
nyösebben eszközöltetnek.

B. pártfogást kér, tisztelettel

WEISZ GYULA

butorraktáros, kárpitos és diszitó

DEBRECZEN, Széchenyi-u. 19.

Tökör osztály!

Kép osztály!

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Gazdák figyelmébe! Sonnenberg M. D. Utóda Vass J. zsák-, ponyva-, vászon-, pokrócz- és zsinagárak raktára, ponyva- és zsák kölcsön-intézet Debreczen, Széchenyi-utca 6.

Tanuló azonnal beléphet a Nyakkendő királyhoz.

Hurka estély Vigkedvü Mihály-utca 67. szám a Ruczához címzet kis vendéglőben ma Szerdán, kitűnő hegyi borokról gondoskodtam. Neumajer Jánosné.

Tóczóskert II. járás 60. sz. a. ház, a régi pajta örök áron eladó részletfizetésre is. Értekezhetni iránta Arany János utca 59. sz. Ugyancsak itt két nagy fekete sertés és három angol süldő félkövér eladó.

Kiadó lakás. A mai kornak megfelelőleg építve, Vörösmarti-utca 4. számú újonnan épült házban, mely lakás áll: 3 szoba, 1 előszoba, 1 üvegezett verenda, konyha, kamra, fürdőszoba, külön eseléd szoba, pincze, padlás, vízvezeték és gázvilágítással elátva.

Azonnal kiadó 3 szobás lakás a Lamprecht palotában, mely irodának is alkalmas. Értekezhetni Blattner Gyula üzletében a Frohner szálloda mellett.

Csizmadia tanoncokat napibér mellett szegődtetünk. Csizmadiák termelő és áru-csarnoka Margit fürdő-telep.

Két utcái szoba (külön lakosztály) a főtér közelében augusztus 1-től kereskedelmi irodának kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és áru-csarnoka Margit fürdő-telep.

Csemege szállót ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 294.

Alig használt új varrógép olcsón eladó Csapó-u. 25. szám alatt, utcái lakás.

3 szobás udvari lakás kiadó Hunyadi utca 10. Értekezhetni Schmidt zongora raktárában.

Egy negyedik elemista fiú és két kis leányhoz tanyára nevelőnt keresek. Értekezhetni Bethlen-u. 14.

Kossuth-szájviz

megszüntet minden fogfájást, a száznak kellemes ízt kölcsönöz s a fogak romlását megakadályozza.

Egy üveg 70 fillér.

Egyedül kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8.

„Arany egyszerű” gyógyszerár.

Megnyilt! Megnyilt!

Merkler Soma

Piacz-u. 43. sz. alá

áthelyezett ernyőgyára,
ahol saját készítésű

női- és férfi ernyők

a legkényesebb igényeket is kielégítő
dus választékban kaphatók a leg-
olcsóbb árak mellett.

Javítások és áthuzások

olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Iskola-idényre

gyermek-ernyők 80 krtól feljeb.

Zongora hangolás és javításokat

ugyszintén mindennemű hang-
szerek

javítását

elvállalja

Schmidt S.

zongora és hangszer készítő.

Iskola idényre

Leány kötények, fehérneműk,
zsebkendők legolcsóbb
beszerzési helye

Márton Gyula

divat és rövidáru üzletében

DEBRECZEN, Piacz-u. 9.

Bika szálloda mellett.

Kölcsönöket

legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utca 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

Új boroshordók

50—1000 literes

minden nagyságban.

Értekezhetni Roth Zsigmond-nál Hatvan utca 8.

Legjobb bajuszodró a híres

DEBRECZENI

„GZIVIS” bajuszpedró.

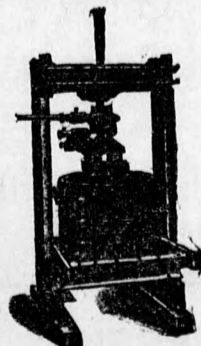
mely nem tép, de jól összetartja és nőtteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszeriára a „Kigyó hoz” DEBRECZENBEN.

„URSUS”

a legtökéletesebb s szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, acélgerenda szerkezet, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kiemelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munkaerővel. Honi gyártmány.

Szőlészeti, borászati és pinczészeti cikkkekből valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve.

Lőpor áruháza.

TOTH GYULA vasnagykereskedő, Debreczen, Főtér.